

ikke er rigtig, idet de vilde sige: ja, vi maa give tabt, vi sidder her med denne Fyr, som vi tror har begaaet Forbrydelsen, vi spørger ham ud, men han vil ikke svare os, og saa maa vi lade ham lade være at svare, naar Sagen ikke kan oplyses, saa lader vi ham forsvinde. Varetægtsarresten er nu — man maa ikke bebrejde Dommerne det — omtrent det eneste Middel, de har, og det er ogsaa et udmærket Middel, naar det anvendes hensynsløst. Naar man lægger Undersøgelsen og Oplysningen og navnlig Ansvarret derfor i Dommerens Haand, saa bliver det, som det nu er, ham, der træffer Bestemmelse angaaende Varetægtsarresten, og man kan ikke fortænke en Dommer i, naar han tror at spore Uvillie eller lignende hos en Inkvisit og han tænker paa den personlige Berømmelse, han vil høste ved at faa denne vanskelige Sag oplyst, at han saa bruger Varetægtsarresten. Det er derfor et uhyre Fremskridt ved det af den højtærede Justitsminister fremlagte Lovforslag, at Anklageprincippet gennemføres, thi det medfører, at Dommeren bliver det, han skulde være, en virkelig upartisk Mand, der sidder og hører, hvad Defensor siger, og hvad Anklageren siger, og saa tager Bestemmelse. Hvis Sagen ikke bliver tilstrækkelig oplyst, kan Dommeren sige: ja, mig kan man ikke kaste Dadel paa, det er jo Anklagerens Sag, han skulde have gjort mig opmærksom paa, at der var de og de Spor, han skulde have begæret det og det undersøgt, det har han ikke gjort, men det har jeg ikke Ansvarret for. Det er en Gevinst, man ikke kan regne højt nok, at man faar en Dommer, der upartisk kan varetage saavel sigtedes som Statens Tarv. Jeg kan huske, at en afdød Landstingsmand, som interesserede sig meget for Retsplejereformen, var saa rasende over, at der, naar han, hvad der skete nogle Gange, prøvede at hjælpe en tiltalt, var blevet svaret ham af Kriminalretsdommeren, at han behøvede ikke at hjælpe nogen, for Dommeren er tiltaltes bedste Ven. Ja, det kan man sige efter det foreliggende Lovforslag, men ikke, som det nu er: Nu er han en Ven af den Art, hvorom man maa sige: Gud fri os for den Slags Venner!

At dette er et væsentligt Punkt, maa det høje Ting vistnok kunne se, og det fremgik ogsaa af det Foredrag, som det ærede 1ste kongevalgte Medlem holdt. Og saa snart man forstaar det, saa maa man ogsaa være en Ven af en Forandring paa dette Punkt. Men man vil da tillige

forstaa, at saa kan det ikke komme an paa Pengene. Vi skal sørge for, at vi faar rigeligt Vederlag for de Penge, vi giver ud, men vi kan ikke spare paa Pengene paa dette Punkt. De bliver ingenlunde udgivet i en blødsøden Humanitets Interesse, fordi der er en enkelt lille Gruppe af fattige eller trængende Folk, som skal hjælpes. Det er jo slet ikke Meningen med det. Det er hele Samfundet, det drejer sig om, alles Frihed og Velfærd. Det er derfor Grundloven har sin Løfteparagraf om Retsplejen; den vilde ogsaa give Bestemmelser om den personlige Ukrænkelighed og Frihed, og den har vi ikke, saa længe enhver af os paa en løs Mistanke, paa en løs Anmeldelse kan sættes i Varetægtsfængsel efter en enkelt Dømmers vilkaarlige Beslutning, og det uden at der i Virkeligheden haves nogen virkelig Rekurs. Det kan jo nemlig ikke nytte at sige, at man kan appellere til Højesteret. For det første tager det nogen Tid, og dernæst, hvad skal det hjælpe? Højesteret vil i Almindelighed ikke kunne se andet i Sagen end det, som Dommeren har set i den. Denne Vilkaarlighed, som er af største Betydning for den individuelle Frihed, er vi alle udsatte for, og den kan man ikke lade vedvare i et Kulturland. Jeg tror, at Udgifterne vil blive ikke smaa, maaske, ja sandsynligvis, ikke saa lidt større, end de er anslaaede til, men jeg for mit Vedkommende mener, at det er Udgifter, man skal afholde. Det er noget lignende, som hvis man tænkte sig, at en eller anden af ens nærmeste var bundet i Slaveri eller noget lignende. Man maa løskøbe ham; selv om man ikke har Raad til det, saa maa man skaffe de Penge, der skal til; den Udgift maa gaa fremfor alle andre.

Foruden dette Punkt vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at naar Udgifterne stiger, skyldes det et stærkere Politi. Det vil være klart som Dagen, naar man gør sig den Ulejlighed at tænke lidt derover, at vil man give Lettelser i den sigtedes Stilling, saa maa man have et stærkere Politi, for Meningen er dog ikke, at Forbrydelserne skal forblive uopdagede. Som Følge deraf maa Udgifterne stige, men det vilde de ogsaa efter den tidligere Lov, efter hvad den daværende Minister sagde.

Jeg er overbevist om, at dette Lovforslag indeholder et saa forsigtigt og moderat Fremskridt, som man vel kan forlange, og er saa lidt bekosteligt, som man vel kan forlange, og saa vel overvejet, som det er muligt. Jeg tror tillige,